

FÅR FLICKOR DE SÄMSTA TRÄNINGSTIDERNA?

av

Ulf Blomdahl, Stig Elofsson, Jari Öhman

Forskningsenheten
Idrottsförvaltningen
Stockholms stad

Institutionen för
socialt arbete – socialhögskolan

Förord

Forskningsenheten vid idrotts- och kulturförvaltningarna genomför kontinuerligt studier omkring ”Resursutnyttjande och effekter av offentligt driven eller understödd verksamhet på fritidsfältet”. Studierna genomförs oftast tillsammans med docenten Stig Elofsson vid institutionen för socialt arbete vid Stockholms universitet.

Den här skriften har utarbetats av undertecknad tillsammans med Elofsson och utredningssekreteraren Jari Öhman vid idrottsförvaltningens föreningsavdelning.

En rad personer har hjälpt till med den här skriften. Ett speciellt tack vill vi framföra till Anita Andersson och Steinar Olsen.

För innehållet i rapporten ansvarar vi författare gemensamt.

Stockholm den 25 mars 2003
Ulf Blomdahl
Forskningsledare
Idrotts- och kulturförvaltningarna

c Idrottsförvaltningen och författarna

ISBN 91-86768-74-3

Innehållsförteckning

	Sid
1. Inledning	1
2. Undersökningen	2
2.1 Vad har Stockholms stad för mål vid fördelning av träningstiderna?	2
2.2 Hur fördelas träningstiderna?	2
2.3 Tidigare forskning om dåliga träningstider	3
2.4 Vad är dåliga träningstider?	3
2.5 Undersökningsmetod	4
3. Resultatredovisning	5
3.1 Ålder	5
3.2 Kön	6
4. Slutdiskussion	9
Litteraturförteckning	11
Bilagor	12

1. Inledning

I ett meddelande från Lunds universitet år 2000 står det: ”Anita och Rune Dahlgren for runt i flera kommuner och intervjuade flickor och damfotbollsspelare. Även i de klubbar som hade mycket framgångsrika damlag hade kvinnorna sämre villkor än männen. Sämre träningstider, sämre möjligheter att kombinera fotbollen med jobbet etc”¹.

Jeanette Thelander uttrycker sig på följande sätt i en sportkrönika i Trelleborgs Allehanda: ”Paradoxalt nog kan många av våra framgångsrikaste kvinnliga idrottare tacka den åtminstone tidigare njugga inställningen till damidrott för sina framgångar. Man har klagat? med all rätt? på usla träningstider, dåliga ekonomiska förutsättningar, liten medial exponering och dåliga resurser i övrigt. Ändå har man lyckat ta sig fram och utvecklas”².

I DN formulerar sig Thomas Lerner på följande sätt: ”Tjejerna får de sämsta tränings-tiderna och de sämsta resurserna”³.

Fritidsforskaren Hans-Erik Olson citeras på följande sätt i DN: ”När det gäller konst-åkning har Sverige under de senaste decennierna inte utmärkt sig i VM-sammanhang. Därför får skridskoprinsessorna hålla till godo med de tider som blir över när hockey-grabbarna fått sitt. Som tisdagskvällar klockan 22”⁴.

I Östersundsposten skriver Stefan Nolervik år 2002: ”Det finns vanlig idrott - och så finns det tjejidrott. Tjejidrott är ljusår från de satsningar som görs länet över på olika herrlag. Inställningen hos många klubbar är att tjejidrott inte är på riktigt. De borde ägna sig åt något annat. Tjejerna stjälar medel från grabbarna. I praktiken märks det bland annat på att tjejer får de sämsta tiderna i hallarna och att de inte får del av sponsorsintäkterna i samma utsträckning om killarna”⁵.

Ovanstående forskare och journalister verkar alltså överens om att flickor/kvinnor får sämre träningstider av kommunerna än pojkar/män. En rad andra tidningsartiklar förmedlar samma bild, dvs flickor får de sämsta tiderna i idrottsanläggningarna.

Målet med den här rapporten är att undersöka om flickor/kvinnor som idrottar/motionerar i Stockholms stads idrottshallar får de sämsta träningstiderna. I begreppet träningstider ingår i den här skriften även den tid klubbarna får för tävlingar/matcher.

¹ Lunds universitet, **Fotbollen ger tjejer ett nytt språk**. Anita och Rune Dahlgren är ungdomsforskare och sociologer.

² Trelleborgs Allehanda, **Sportkrönikan**.

³ Lerner, T, **Manen som norm: Har kvinnan en sportlig chans?**

⁴ Boggren, I, **Tjejtorka**. För läsarens information ska sägas att 1 % av alla timmar som konståkning har i Stockholm ligger mellan kl 21 och 22. Konståkning har ingen tid efter kl 21.59. Fördelningen av konståkningens tider i dess helhet presenteras i tabell 1 i bilagan.

⁵ Nolervik, S, **Det finns vanlig idrott och tjejidrott**.

2. Undersökningen

I det här kapitlet ska vi presentera Stockholms stads målsättning vid fördelning av tid i idrottshallarna, tidigare forskning i ämnet, definiera vad som är dåliga träningstider och beskriva undersökningsgrupp och undersökningsmetod.

2.1 Vad har Stockholms stad för mål vid fördelning av träningstiderna?

Stockholms stad har vid en rad tillfällen de senaste 20 åren fattat beslut om att män och kvinnor ska behandlas lika när det gäller bl a fördelning av tider på stadens idrottsanläggningar. I idrottsförvaltningens skrift "Välkommen till idrott i Stockholm" står det följande: "Målsättningen är att flickor som pojkar, kvinnor som män, ska få samma möjligheter att utöva idrott. De ska värderas lika när vi gör investeringar, ger bidrag eller fördelar tider på våra anläggningar"⁶. I det idrottspolitiska programmet står det: "Idrottsnämnden ska jämställa kvinnors och flickors idrottande med mäns och pojkars idrottande vid fördelningen av tider i idrottsanläggningar"⁷.

Vad det konkret betyder att män och kvinnor ska behandlas lika när tider fördelas finns det inga skrivningar eller beslut om. Några formuleringar som uttrycker att flickor inte ska tilldelas sena kvällstider eller tidiga morgontider på helger i högre grad än pojkar finns heller inte så långt vi har överblick.

2.2 Hur fördelas träningstiderna?

Hur fördelas då tiderna i stadens idrottshallar? Idrottsförvaltningen skriver följande om detta på sin hemsida⁸:

"Med anledning av att tillgängliga tider i våra hallar inte motsvarar den efterfrågan som finns från föreningslivet har förvaltningen tillsammans med respektive specialdistriktsförbund fastställt en fördelningsprincip som reglerar antalet timmar som förbundet får till förfogande. I dessa block skall såväl matcher som träningar inrymmas.

Fördelningen av tider mellan förbunden i respektive anläggning sker genom en förhandling där samtliga inblandade fastställer vilka tider som förbundet erhåller i respektive anläggning. Varje förbund har därefter att lägga ett fördelningsförslag för träningstider som skall godkännas av förvaltningen.

Fördelningsnycklarna baseras på till staden redovisade aktiviteter och medlemmar. Redovisning sker i vuxentid samt barn och ungdomstid. Generellt gäller att minst 80% av tiden mellan 17.00 och 21.00 skall fördelas till barn- och ungdomsverksamhet. Vi-

⁶ Idrottsförvaltningen i Stockholm, **Välkommen till idrott i Stockholm**, sid 9.

⁷ Idrottsförvaltningen i Stockholm, **Idrottspolitiskt program för Stockholms stad**, sid 15.

⁸ Idrottsförvaltningen i Stockholm, **Fördelningsprincip inomhusidrotter**, hemsidan den 13 mars 2003.

dare gäller att fördelningen skall ske jämlikt mellan herrar och damer samt pojkar och flickor”.

Dessa riktlinjer diskuterar förvaltningen med representanterna från de olika specialdistriktsförbunden i anslutning till att träningstiderna fördelas. Några skriftliga direktiv från förvaltningen till specialdistriktsförbunden om hur den jämställda fördelningen mellan herrar och damer samt pojkar och flickor ska tolkas finns inte. Inte heller finns det tidigare några heltäckande studier om i vilken grad förbunden följer förvaltningens intentioner om jämställd fördelning mellan könen.

2.3 Tidigare forskning om dåliga träningstider

Så långt vi har översikt finns det ingen tidigare forskning i ämnet. De utsagor som har gjorts om att flickor som grupp får sämre tränings- och matchtider än pojkar grundar sig, på vad vi kan se, enbart på enskilda iakttagelser.

Några konkreta, systematiska studier om i vilken grad pojkar respektive flickor får det antal träningstillfällen i veckan de önskar och om de får tillgång till de bästa idrotts-hallarna och planerna i samma grad finns heller inte.

Däremot vet vi genom vår tidigare forskning i Stockholms stad att män tillgodogör sig mer av driftbudgeten än kvinnor och att investeringarna de flesta åren sedan 1985 i högst grad har tillfallit män⁹.

2.4 Vad är dåliga träningstider?

Vad som upplevs som dåliga träningstider varierar naturligtvis mellan personer och grupper. I den här skriften arbetar vi med att dåliga träningstider för i första hand barn och ungdom (7-20 år) men även vuxna är:

1. Vardagar efter kl 20.00
2. Fredagar efter kl 19.00
3. Helger före kl 11.00
4. Lördagar efter kl 17.00
5. Söndagar efter kl 20.00

För den äldsta tonårsgruppen (17-20 år) och vuxna utgår vi ifrån att en extra dålig träningstid är den tid som på vardagar ligger efter kl 21.00. Vid presentationen av resultaten kommer vi att dela in utövarna i fyra åldersgrupper: 7-12, 13-16, 17-20 samt 21-65 år.

---

⁹ Se: Blomdahl, U, *Missgynnans kvinnor av de offentliga satsningarna på fritidsområdet?* och *Fritidens dolda läroplan. En studie av resursfördelningen mellan män och kvinnor*, samt Blomdahl/Elofsson, *En granskning av utredningen ”Fritid i förändring. Om kön och fördelning av fritidsresurser*.

2.5 Undersökningsmetod

Idrottsförvaltningens forskningsenhet har tillsammans med föreningsavdelningen, under perioderna 30 mars – 5 april 2001 och 12 – 18 november 2001, genomfört en studie av verksamheten vid stadens **idrottshallar och skolidrottshallar**. Syftet med studien har varit att studera dels hur bokad tid nyttjats, dels ålders- och könsfördelningen på utövarna^{10 11}.

Målet med studien var att all bokad tid på anläggningarna skulle granskas. Av bl a tidsskäl kunde undersökningen inte genomföras vid några få tillfällen. Bortfallet i observerade pass ligger detta dock under 3%. Antalet observerade pass är 1365 våren 2001 och 1672 hösten 2001. Antalet observerade personer vid dessa pass är 17 078 respektive 19 228 personer. Fältarbetet har utförts av förvaltningens centralt placerade tjänstemän och undertecknade.

---

¹⁰ Under 2003 kommer vi att genomföra en studie hur fotbollsplanerna används. På grundval av denna kommande studie kommer vi under senhösten 2003 att kunna visa om flickor får de sämsta träningstiderna på Stockholms stads fotbollsplaner.

¹¹ Resultaten från våra studier i idrottshallarna finns presenterade i följande skrifter Blomdahl/ Öhman/ Wiklund, **Hur och av vem utnyttjas Stockholms stads idrottshallar och skolidrottshallar?** Öhman, J, **Bokad tid av tillgänglig tid i idrottshallar och gymnastiksalor i Stockholms stad.**

3. Resultatredovisning

I det här kapitlet ska vi visa om flickor/kvinnor som det påstås i debatten får de sämsta träningstiderna. Innan detta redovisas ska vi dock presentera i vilken grad barn, ungdomar och vuxna generellt har dåliga träningstider. Det är här viktigt att ha i minnet att basen är de som tränat och/eller tävlat under de veckor vi genomförde denna studie.

3.1 Ålder

I tabell 1 visas hur stor del av alla utövare i var och en av de fyra olika åldersgrupperna som tränar och/eller tävlar på dåliga träningstider.

Tabell 1. I vilken grad tilldelas barn/ungdom och vuxna dåliga tider? Andel (%) av barn/ungdom/vuxna som tränat/tävlat i respektive åldersgrupp.

	Vt 2001	Ht 2001
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar?	2.0	0.7
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar?	9.2	9.5
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar?	19.6	22.5
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar	18.0	23.8
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	0.8	1.1
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	3.0	3.0
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	1.3	2.7
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	2.7	2.9
Hur stor del av 7-12-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	21.7	25.0
Hur stor del av 13-16-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	10.6	12.4
Hur stor del av 17-20-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	7.7	6.0
Hur stor del av 21-65-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	7.2	5.2
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	0.0	0.4
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	1.8	2.1
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	3.6	1.6
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	0.7	3.4
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	0.1	0.0
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	0.5	0.0
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	1.3	1.5
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	6.7	2.5
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	0.0	0.0
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	1.5	2.0
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	5.7	9.9
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	7.4	9.9

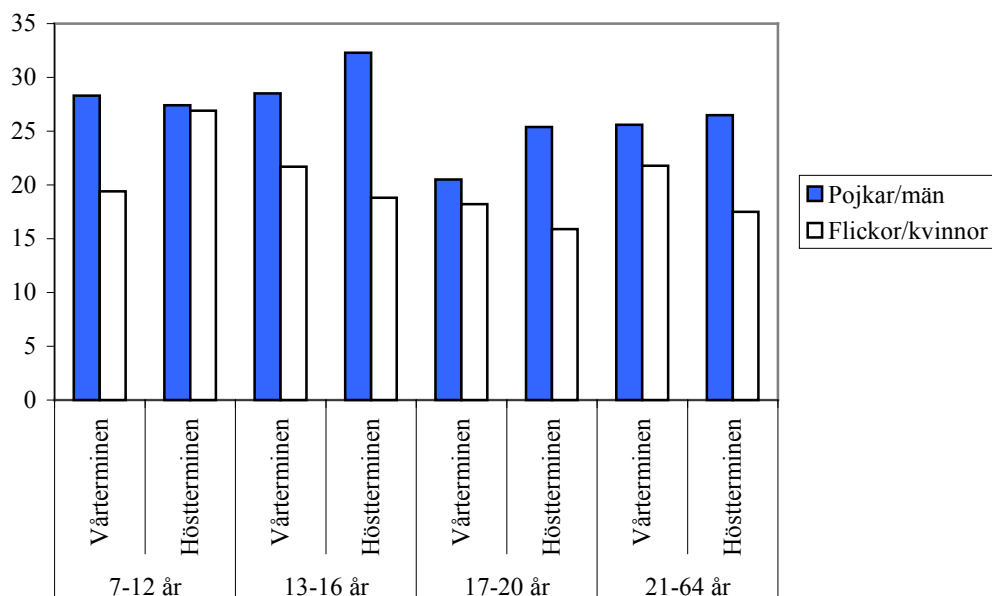
Vi ser att knappast några av 7-12-åringarna tränar efter kl 20.00 på vardagar eller söndagar. Däremot tilldelas denna åldersgrupp i större utsträckning än andra grupper tider före kl 11.00 på helgerna. Troligen är det dock så att denna tid på helgerna inte upplevs som dålig träningstid av barnen (däremot kanske av deras föräldrar).

Omkring 10% av 13-16-åringar har fått träningstider som ligger efter kl 20.00 på kvällarna och omkring 2% av dem har träningstider efter kl 21.00 på vardagar.

En femtedel av 17-20-åringar har tilldelats träningstider efter kl 20.00 på kvällarna och knappt tio procent av de äldre tonåringarna tränar efter kl 21.00. Få av dem tränar före kl 11.00 på helgerna. Det sistnämnda gäller också för vuxengruppen. Träningstider före kl 11.00 på helgerna upplevs troligtvis av just dessa två åldersgrupper som dåliga träningstider.

3.2 Kön

Får flickor och kvinnor som grupp de sämsta träningstiderna? I figur 1 ges svar på frågan. Här har vi studerat hur många i varje åldersgrupp som haft träningstider före kl 11.00 på helger, efter kl 19.00 på fredagar, efter kl 17.00 på lördagar eller efter kl 20.00 på söndagar eller om man för åldersgrupperna 7-16 haft träning efter kl 20.00 på vardagar respektive bland de som är 17 år eller äldre haft träningstider efter 21.00 på vardagar.

Figur 1. Andel (%) av utövarna i varje åldersgrupp som har "dåliga" tränings- eller tävlingstider efter kön och undersökningsperiod.

Figuren visar tydligt att det är vanligare med "dåliga" träningstider för pojkar/män än för flickor/kvinnor. Även om könsskillnaderna varierar och i några fall är relativt små, gäller dock att andelen pojkar/män som har dåliga träningstider hela tiden är större än andelen flickor/kvinnor som har detta. Störst är könsskillnaderna i

åldersgruppen 13-16 år, medan de är något mindre i åldersgruppen 7-12 år än i övrigt. I den yngsta åldersgruppen är könsskillnaderna mindre under höstterminen än under vårterminen, medan det för övrigt gäller att könsskillnaderna blir större under höstterminen än under vårterminen.

I tabellerna 2 och 3 visas mer i detalj på vilket sätt pojkar/män och flickor/kvinnor fått de dåliga träningstiderna.

Tabell 2. *I vilken utsträckning tilldelas pojkar/män och flickor/kvinnor dåliga träningstider? Andel(%) av antalet personer som tränat/tävlat i respektive åldersgrupp. VT 2001.*

	Pojkar	Flickor
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar?	2.9	0.7
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar?	11.7	6.8
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar?	23.6	14.0
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar?	27.0	16.8
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	0.8	0.9
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	5.6	0.7
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	1.4	1.0
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	2.6	2.8
Hur stor del av 7-12-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	24.6	17.6
Hur stor del av 13-16-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	8.8	12.1
Hur stor del av 17-20-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	8.5	6.5
Hur stor del av 21-65-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	7.1	7.2
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	0.0	0.0
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	2.4	1.2
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	0.1	8.5
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	0.8	0.2
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	0.0	0.2
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	0.0	0.9
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	1.9	0.4
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	6.5	7.3
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	0.1	0.2
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	1.9	1.2
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	8.6	1.8
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	8.6	4.3

Tabell 3. *I vilken utsträckning tilldelas pojkar/män och flickor/kvinnor dåliga träningstider? Andel(%) av antalet personer som tränat/tävlat i respektive åldersgrupp. HT 2001.*

	Pojkar	Flickor
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar?	1.1	0.0
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar?	12.1	5.5
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar?	26.0	17.2
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 20.00 på vardagar?	25.0	20.9
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	1.5	0.6
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	4.6	0.5
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	4.2	0.4
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 19.00 på fredagar?	3.1	2.4
Hur stor del av 7-12-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	24.1	26.3
Hur stor del av 13-16-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	13.3	10.9
Hur stor del av 17-20-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	4.1	8.8
Hur stor del av 21-65-åringar tränar före kl 11.00 på helger?	4.6	6.8
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	0.7	0.0
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	2.3	1.9
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	2.6	0.0
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 17.00 på lördagar?	4.8	0.0
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	0.0	0.0
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	0.0	0.0
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	1.7	1.3
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 20.00 på söndagar?	3.5	0.0
Hur stor del av 7-12-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	0.0	0.0
Hur stor del av 13-16-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	2.8	0.7
Hur stor del av 17-20-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	12.8	5.4
Hur stor del av 21-65-åringar tränar efter kl 21.00 på vardagar?	10.5	8.3

Resultaten blir i huvudsak likartade för vårterminen och höstterminen. I alla åldersgrupper har pojkar/män i högre grad än flickor/kvinnor tilldelats tider efter kl 20.00 på vardagar. Pojkar har också med ett undantag i högre grad än flickor fått tider efter kl 21.00 på vardagar. Samma gäller också i huvudsak för tider efter kl 19.00 på fredagar samt efter kl 17.00 på lördagskvällar. Däremot är det ungefär lika vanligt att pojkar/män och flickor/kvinnor fått tider efter kl 20.00 på söndagskvällar.

Det finns endast ett fall av dåliga träningstider som flickor/kvinnor tilldelats i högre grad än pojkar/män, nämligen helger före kl 11.00. Framför allt är det här de vuxna kvinnorna som, både under våren och hösten, har tilldelats dessa tider i högre grad än männen. I åldersgrupperna upp till 20 år är det ungefär lika vanligt att pojkar och flickor fått träningstider före kl 11.00 på helger.

4. Slutdiskussion

Man har på många håll i debatten över hela landet hävdat att flickor får sämre träningstider än pojkar. Både idrottsnämnden (tidigare först fritidsnämnden och sedan kultur- och idrottsnämnden) och förvaltningen i Stockholm har vid en rad tillfällen fattat beslut om att fördelningen av tid ska ske ”jämfäst mellan herrar och damer och pojkar och flickor”.

Resultaten i den här rapporten visar att flickor/kvinnor som grupp inte får sämre träningstider i sporthallar/skolidrottshallar än pojkar/män i Stockholms stad¹². Det motsatta förhållandet råder snarare.

Dessa resultat ställer åtminstone fyra frågor. Varför stämmer påståendena om att flickor får de sämsta träningstiderna så dåligt med resultaten i denna studie? Vad är orsaken till att pojkar får sämre träningstider än flickor i idrottshallar och skolidrottshallar? Är förhållandena i övriga landet likartade med situationen i Stockholms stad? Får pojkar också de sämsta träningstiderna på fotbollsplaner och isbanor?

Den första frågan är varför så många påstår att flickor missgynnas (se inledningen) trots att detta stämmer så dåligt med fakta, åtminstone när det gäller dåliga träningstider i idrottshallar/skolidrottshallar i Stockholms stad. Vi tror att det här många gånger handlar om att man ”övertolkar” de fakta man känner till om flickors/kvinnors situation inom idrotten. Flickor/kvinnor har varit/är starkt underrepresenterade bland de styrande i idrotten, fått/får mindre exponering i media, erhållit/erhåller mindre sponsringsspengar, tilldelats/tilldelas mindre investeringsmedel samt får ungefär 35% av kommunernas driftsbudget på idrottsområdet¹³. När journalister, debattörer, forskare m fl sett ett eller flera fall där något tjejlag eller några tjejer i individuella idrotter haft dåliga träningstider har de utifrån detta och den allmänna situationen inom idrotten utgått från att flickorna/kvinnorna generellt även missgynnas när det gäller träningstider¹⁴.

Vad kan då orsakerna vara till att pojkar i högre grad än flickor får de sämsta träningstiderna? Tyvärr måste vi konstatera att vi med den undersökningsuppläggning vi har för denna studie inte kan ge ett klart svar på frågan. Det kan vara så att stadens och idrottsrörelsens tydliga mål om jämfästhet har påverkat klubbarnas fördelning av tid mellan pojkar och flickor. Detta kan ha förstärkts av att föräldrar har ställt krav på att flickor ska få de tidiga träningstiderna på kvällarna och att flickor själva har formulerat samma krav med hänvisning till att de är rädda att vara ute sent på kvällarna. Tyvärr vet vi inte om detta är förklaringen eller om skälen till att killar får sämre träningstider

¹² I begreppet träningstider ingår även matchtider.

¹³ Se: Blomdahl, U, **Missgynnas kvinnor av de offentliga satsningarna på fritidsområdet?** och **Fritidens dolda läroplan. En studie av resursfördelningen mellan män och kvinnor**. De senaste åren har dock män och kvinnor som grupp i Stockholm i högre grad än tidigare fått en ungefär lika stor del av nyinvesteringarna. År 2002 gick 51% av nyinvesteringarna till män och 49% till kvinnor. Om förslaget till nyinvesteringar för 2003 följs går 50% av nyinvesteringarna till män och 50% till kvinnor.

¹⁴ Resultaten från denna studie visar dock på vikten av att ta reda på om olika påståenden är riktiga.

beror på någon bakomliggande orsak som vi inte kan ringa in just nu. Vi ska dock återkomma till frågan i en senare skrift.

Den tredje frågan lyder: Tilldelas pojkar/män även i andra delar av landet sämre träningstider än flickor/kvinnor? Svaret är att det, så långt vi har översikt, saknas studier omkring detta. Här är det alltså viktigt att man gör liknande studier även i andra kommuner.

För det fjärde: Får pojkar/män även de sämsta träningstiderna på fotbollsplaner och isbanor? I Stockholms stad har vi hittills inte gjort några studier omkring detta. Under våren och hösten 2003 kommer dock sådana studier att genomföras¹⁵. Oss veterligt finns det inte heller några andra systematiskt genomförda studier i övriga delar av landet kring detta.

---

¹⁵ Det saknas också studier om flickor/kvinnor och pojkar/män får samma tillgång till de bästa idrottsytorna och om de i lika utsträckning får träna t ex på en hel fotbollsplan.

Litteraturförteckning

- Blomdahl, U, "Fritidens dolda läroplan, En studie av resursfördelningen mellan män och kvinnor" i Zetterberg, O, red, **Fritid i Ny Tid**, 1998, Sober.
- Blomdahl/Elofsson/Widegren, **En granskning av utredningen "Fritid i förändring. Om kön och fördelning och fritidsresurser"**, 1996, Forskningsenheten vid Fritid Stockholm och institutionen för social forskning vid Stockholms universitet.
- Blomdahl, U, **Missgynnas kvinnor av de offentliga satsningarna på fritidsområdet?** 1996, Forskningsenheten vid Fritid Stockholm.
- Blomdahl/Johansson/Wiklund, **Hur och av vem nyttjas Stockholms stads idrotts-hallar och skolidrottshallar?**- en studie genomförd 30 mars till 5 april och 12 november till 18 november 2001, 2002, Forskningsenheten vid Stockholms stads idrottsförvaltning.
- Borggren, I, **Tjejtorka**, Dagens Nyheter 1998-06-05.
- Stockholms idrottsförvaltning, **Idrottspolitiskt program för Stockholms stad**, 2001.
- Stockholms idrottsförvaltning, **Välkommen till idrott i Stockholm**, 2002.
- Lerner, T, **Mannen som norm: Har kvinnan en sportlig chans?** Dagens Nyheter den 11 mars 1999.
- Nolervik, S, **Det finns vanlig idrott och tjejidrott.** Östersundsposten den 18 november 2002.
- Lunds universitet, **Fotbollen ger tjejer ett nytt språk**, 2000, Lunds universitet meddelar nr 3.
- Thelander, J, **Sportkrönikan**, Trelleborgs Allehanda den nr 11/12 2001.
- Öhman, J, **Bokad tid av tillgänglig tid i idrottshallar och gymnastiksalar i Stockholms stad**, 2002. Stockholms stads idrottsförvaltning.

Bilagor

Tabell 1. *Konståkningens istider i Stockholms stad 2002.*

	M-F 17-20	M-F 20-21	M-F 21-22	Lördag 9-18	Söndag 9-19	Totalt antal timmar	Varav antal timmar på uterinkar
AKK	72	22,5	0,5	0	68	163	59
DIF	169	6,5	2,5	65	62	305	0
SSK	109,5	10	1	81,5	65,5	267,5	9
SASK	131	26	2	73	28	260	0
Totalt antal timmar	481,5	65	6	219,5	223,5	995,5	68
Fördelning i %.	48	6,5	1	22	22,5		

Vilka övriga rapporter har forskningsenheten publicerat?

Se vår hemsida:

www.stockholm.se/idrottsforvaltningen

Hur beställer du?

Anita Andersson, idrottsförvaltningens reception

tel. 08-508 28 359

fax. 08-653 27 36

e-post: anita.andersson@idrott.stockholm.se

Hur får du tag i forskarna?

e-post: ulf.blomdahl@idrott.stockholm.se (Ulf Blomdahl)

e-post: stige@socarb.su.se (Stig Elofsson)

Forskningsenheten
Idrottsförvaltningen
Stockholms stad

Institutionen för
socialt arbete – socialhögskolan